ЕНЕРСИС АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 декември 2018 година

ЕНЕРСИС АД

Съдържание

Обща информация ..... **i**
Доклад за дейността ..... **ii**
Доклад на независимия одитор до акционерите на Енерсис АД **1**
Отчет за всеобхватния доход **5**
Баланс **6**
Отчет за промените собствения капитал **7**
Отчет за паричните потоци **8**

Пояснителни бележки

1. Корпоративна информация 9
2.1 База за изготвяне 9
2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики 9
2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания 21
3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения 23
4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано 25
5. Продажба на продукция 29
5.1 Други приходи от дейността 29
5.2 Разходи за персонала, включени в себестойността на продажбите 29
5.3 Амортизация и разходи за материални запаси, включени в отчета за всеобхватния доход 29
5.4 Други разходи за дейността 29
5.5 Финансови разходи/приходи 30
6. Данъци върху дохода 30
7. Изплатени дивиденти 31
8. Имоти, машини и съоръжения 32
9. Нематериални активи 33
10. Материални запаси 33
11. Търговски и други вземания 34
12. Парични средства и краткосрочни депозити 35
13. Основен капитал и резерви 35
14. Провизии за гаранции 36
15. Доходи за персонала при пенсиониране 36
16. Търговски и други задължения 38
17. Задължения във връзка с преструктуриране на дейността 38
18. Оповестяване на свързани лица 39
19. Ангажименти и условни задължения 41
20. Цели и политика за управление на финансовия риск 42
21. Финансови инструменти 43
22. Събития след отчетната дата 44

Съвет на Директорите

1. Антони Харт Жовет
2. Аниело Петило
3. Холгер Паул Ашке

Адрес

ж.к. Индустриален
гр. Търговище, п.код 7700
общ. Търговище, обл. Търговище
България

Правни консултанти

Адвокатско Дружество „Борислав Боянов и Ко"
бул. Патриарх Евтимий 82
София 1463

Обслужващи банки

Райфайзенбанк /България/ ЕАД
бул. Никола Вапцаров 55
София 1407

Регистър и регистрационен номер

Търговски регистър, България, ЕИК/ПИК: 835014882

Одитор

„Ърнст и Янг Одит" ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе" № 47А, ет. 4
София 1124

Ръководството представя своя годишен доклад и годишния финансов отчет към 31 декември 2018 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). Този финансов отчет е одитиран от Ърнст и Янг Одит ООД.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Описание на основната дейност

Основната дейност на „ЕнерСис" АД („Дружеството") включва производство на акумулатори, батерии и първични елементи, външна и вътрешна търговия, както и всяка друга дейност, която не е забранена от закона. До 31.03.2014 г. Дружеството произвеждаше три вида елементи – тягови, стационарни и специални. В резултат на преструктуриране от 01.04.2014 г. Дружеството произвежда само специални елементи, предназначени за подводници.
На 05.03.2019 г. бе взето корпоративно решение да се преустанови производствената дейност на дружеството до края на 2019 г., като впоследствие възникна опция за удължаването му до края на първото тримесечие на 2020 г.

Резултати за текущия период

През 2018 г. Дружеството е реализирало загуба след данъци в размер 15,555 хил.лв. спрямо печалба през 2017 г. в размер на 2,354 хил. лв.

Основни причини за това са:

1. обезценката на дълготрайни материални активи и краткотрайни материални активи в резултат на обявеното преустановяване на производствената дейност на Дружеството;
2. липсата на достатъчно проекти през 2018 г. и най-вече на проекти съдържащи повече елементи, което доведе до неусвояване на постоянните общозаводски разходи;
3. увеличението на цените на разходите за електроенергия и газ;

Реализираните допълнителни икономии от разходите за материали и продължаващото повишаване на производствена ефективност редуцираха, но не съществено, негативното влияние на горепосочените фактори.

Приходите от продажби на продукция и предоставяне на услуги през 2018 г. са в размер на 19,934 хил. лв. спрямо 21,031 хил. лв. през 2017 г. Съотношението на приходите от продажби между свързани лица и трети страни за 2018 г. е 80:20 в полза на свързаните лица, докато през 2017 г. бе 84:16 в полза на свързаните лица.

Към 31 декември 2018 г. Дружеството има търговски и други вземания, включително и от свързани лица в размер на 12,942 хил. лв. (19,908 хил. лв. към 31 декември 2017 г.).

Стойността на материалните запаси към края на 2018 г. след обезценка е в размер на 2,932 хил.лв. спрямо 8,863 хил. лв. към края на 2017 г.

Балансовата стойност на сградите към 31.12.2018 г. е 2,098 хил.лв. след обезценка докато балансовата стойност на земята към 31.12.2018 г. остана непроменена и е в размер на 110 хил.лв.;

Дивиденти и разпределение на печалбата

Дружеството не е разпределяло дивиденти през 2018 г. и 2017 г.

Структура на основния капитал

Акционери	Участие	Брой акции	Номинална стойност (хил. лв.)
Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л.	99.79 %	1,114,780	1,115
Други юридически лица	0.21 %	2,396	2

Съгласно решение на Общото събрание на акционерите на ЕнерСис АД от 14 януари 2011 г., капиталът на дружеството е увеличен от 355,271 лв. на 1,117,176 лв. чрез издаване на 761,905 нови обикновени акции с право на глас с номинална стойност 1 лв. и емисионна стойност 21 лв. След получаване на банков сертификат за пълното изплащане на емисионната стойност на акциите от увеличението на капитала, на 24 януари 2011 г. промените са регистрирани в Търговския регистър. Разликата между номиналната стойност и емисионната стойност се отчита като премиен резерв.

Инвестиции

Към 31 декември 2018 г. Дружеството няма инвестиция в асоциирани предприятия.

ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Предвид посоченото по-горе решение за преустановяване на производствената дейност на Дружеството, се очаква същото да продължи да функционира и занапред като правен субект, но извършвайки търговска дейност като представител на ЕнерСис за България за тягови и стационарни батерии, произведени от свързани чуждестранни предприятия.

Сградният фонд и индустриалната земя се очаква да бъдат продадени на друг потенциален инвеститор.

По отношение на приходите, през 2019 г. се очаква значителен спад спрямо 2018 г. – съответно около 3.5 мил. лв. приходи от продажби на тягови и стационарни батерии и около 4 мил.лв. остатъчни приходи от продажби на батерии за подводници.

ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНАТА ДЕЙНОСТ

Дружеството не е извършвало научноизследователска и развойна дейност през 2018 г. и през 2017 г.

ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ. 187Д И ЧЛ. 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

През 2016 г. Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л. придобива допълнително 1,252 броя обикновени акции и към 31 декември 2016 г. притежава 99.78% от капитала на ЕнерСис АД. През 2017 г. няма промяна в структурата на капитала. През 2018 г. за изкупени 45 броя акции от миноритарни акционери и към 31.12.2018 г. Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л. притежава 99.79% от Капитала на Дружеството.

Членовете на Съвета на директорите не притежават акции или облигации на ЕнерСис АД или права за придобиване на акции и облигации на Дружеството.

Членовете на Съвета на Директорите не участват в български търговски дружества като неограничено отговорни съдружници.

Членовете на Съвета на директорите не притежават повече от 25% от капитала на други български дружества.

Членовете на Съвета на директорите не участват в управлението на други български дружества.

През 2018 г. членовете на Съвета на директорите не са сключвали договори с ЕнерСис АД, които излизат извън обичайната дейност на Дружеството или се отклоняват съществено от пазарните условия.

През 2018 г. и 2017 г. членовете на Съвета на директорите не са получавали възнаграждения.

ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ЕКОЛОГИЯТА И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

През изминалата 2018 г. бе подписано новото комплексно разрешително. Дружеството продължи разделното събиране на отпадъци на територията на завода. Спазват се всички нормативни изисквания като не се допуска превишаване на допустимите екологични норми на Република България.

СЛУЖИТЕЛИ

Начислените и изплатени средства за работна заплата и осигуровки на служителите на Дружеството за 2018 г. бяха в размер на 2,501 хил.лв., спрямо 2,688 хил. лв. през 2017 г.

НАЛИЧИЕ НА КЛОНОВЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ЕнерСис АД няма клонове.

УПРАВЛЕНИЕ

Съгласно действащия Търговски закон в България, към 31 декември 2018 г., ЕнерСис АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление.

Към 31 декември 2018 г., Съветът на Директорите на Дружеството се състои от следните членове:

1. Аниело Петило
2. Антони Харт Жовет
3. Холгер Паул Ашке

На 30.12.2015 г. Съветът на Директорите избира Аниело Петило за Изпълнителен директор на дружеството.
Аниело Петило е вписан в търговския регистър като Изпълнителен директор на 06.01.2016 г.

На 14.12.2018 г. с Протокол на Общото събрание на акционерите бе освободен от Борда на директорите Тод Майкъл Секрайст и на негово място бе вписан Антони Харт Жовет.

Цели и политика за управление на финансовия риск

Основните финансови пасиви на Дружеството включват привлечени средства и търговски задължения. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Основните финансови активи на Дружеството включват търговски вземания и парични средства и краткосрочни депозити, които възникват пряко от дейността.

През 2018 г., както и през 2017 г., Дружеството не притежава и не търгува с деривативни и хеджиращи финансови инструменти.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството са ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, както и политиката по отношение на управлението на капитала са обобщени в Бележка 20 Цели и политики за управление на финансовия риск.

Риск на паричния поток

Дружеството не е изложено на риск на паричния поток, тъй като няма значителни колебания в размера на бъдещите парични потоци по финансови инструменти, използвани от Дружеството.

Събития след отчетната дата

Съгласно посоченото по-горе решение за закриване на производството, основната част от персоналът ще бъде освободен до края на 2019 г. или най-късно до края на първото тримесечие на 2020 г. Това решение наложи да се ревизират активите на Дружеството, което доведе до значителни загуби – отразени във финансовите отчети на Дружеството към 31.12.2018 г.

Отговорности на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2018 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

Аниело Петило
Изпълнителен директор на ЕнерСис АД
гр. Търговище
15 май 2019 г.

Ърнст и Янг Одит ООД
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
София 1124

Централа: +359 2 81 77 100
Факс: +359 2 81 77 111
ey.com

Доклад на независимия одитор

До акционерите

На „Енерсис" АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на „Енерсис" АД („Дружеството"), включващ баланс към 31 декември 2018 година, отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни бележки към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2018 година и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет". Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Building a better working world

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа, в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Building a better working world

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него", по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит" ООД:

Милка Начева-Иванова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 108 ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ ООД

28 юни 2019 година
гр. София, България

ЕНЕРСИС АД
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	Бележки	2018	2017
		хил. лв.	*хил. лв.*
Продажба на продукция	5	19,934	21,031
Приходи от продажби		**19,934**	**21,031**
Себестойност на продажбите	5.2, 5.3	(18,776)	(17,433)
Брутна печалба/(загуба)		**1,158**	**3,601**
Други приходи от дейността	5.1	81	159
Разходи за продажби и дистрибуция		(440)	(348)
Други разходи за дейността	5.4	(14,789)	(876)
Оперативна загуба/(печалба)		**(13,990)**	**2,536**
Финансови разходи, нетно	5.5	(36)	(34)
Загуба/(Печалба) преди данъци		**(14,026)**	**2,499**
Разход за данък върху доходите	6	(1,529)	(145)
Загуба/(Печалба) за годината		**(15,555)**	**2,354**
Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди			
Актюерски (загуби)		(2)	(76)
Ефект от данък върху доходите			8
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		**(2)**	**(68)**
Общ всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		**(15,557)**	**2,286**

Аниело Петило
Изпълнителен директор

ЕнерСис АД Търговище

Силвия Чалъкова
Главен счетоводител

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 15 май 2019 г.
Пояснителните бележки от страница 9 до страница 44 са неразделна част от финансовия отчет.

Одиторско дружество София Рег. № 108 Ърнст и Янг Одит ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата:
ЕУ 28-06-2019
„Ърнст и Янг Одит„ ООД
Управител и регистриран одитор:

ЕНЕРСИС АД
БАЛАНС
Към 31 декември 2018 г.

АКТИВИ

	Бележки	2018	2017
		хил. лв.	хил. лв.
Дълготрайни активи			
Имоти, машини и съоръжения	8	2,976	14,403
Отсрочени данъчни активи	6	-	1,528
		2,976	**15,931**
Краткотрайни активи			
Материални запаси	10	2,932	8,863
Търговски и други вземания	11	813	1,167
Търговски вземания от свързани лица	18	12,129	18,741
Предоставени заеми на свързани лица	18	15,592	8,212
Платени аванси		131	106
Парични средства и краткосрочни депозити	12	993	547
		32,590	**37,636**
ОБЩО АКТИВИ		**35,566**	**53,567**

СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ

Собствен капитал			
Основен капитал	13.1	1,117	1,117
Премиен резерв	13.1	15,239	15,239
Законови резерви	13.2	451	451
Други резерви	13.3	10,013	6,257
Натрупани печалби		3,230	18,787
Общо собствен капитал		**30,050**	**41,851**
Дългосрочни пасиви			
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	15	45	260
		45	**260**
Краткосрочни пасиви			
Заеми от свързани лица	18	-	3,970
Търговски и други задължения	16	1,342	2,965
Търговски задължения към свързани лица	18	321	723
Задължения във връзка с преструктуриране на дейността	17	217	249
Задължение за данък върху доходите		-	89
Провизия за гаранции	14	3,591	3,460
		5,471	**11,456**
Общо пасиви		**5,516**	**11,716**
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		**35,566**	**53,567**

Аниело Петило
Изпълнителен директор

ЕнерСис АД Търговище

Силвия Чалъкова
Главен счетоводител

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 15 май 2019 г.
Пояснителните бележки от страница 9 до страница 44 са неразделна част от финансовия отчет.

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 108 ЕРНСТ И ЯНГ ОДИТ ООД

Финансов отчет, върху който е издаден одиторски доклад с дата:
EY 28-06-2019
„Ърнст и Янг Одит„ ООД
Управител и регистриран одитор:

ЕНЕРСИС АД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	Основен капитал (Бележка 13.1)	Законови резерви (Бележка 13.2)	Премиен резерв (Бележка 13.1)	Други резерви (Бележка 13.3)	Натрупана печалба	Общо
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
На 1 януари 2017 г.	**1,117**	**451**	**15,239**	**6,257**	**16,501**	**39,565**
Загуба за годината	-	-	-	-	2,354	**2,354**
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	-	-	(68)	**(68)**
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	-	**2,286**	**2,286**
На 31 декември 2017 г.	**1,117**	**451**	**15,239**	**6,257**	**18,787**	**41,851**
На 1 януари 2018 г.	**1,117**	**451**	**15,239**	**6,257**	**18,787**	**41,851**
Загуба за годината	-	-	-	-	(15,555)	**(15,555)**
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	-	-	(2)	**(2)**
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	-	(15,557)	**(15,557)**
Конвертиране на заем	-	-	-	**3,756**	-	**3,756**
На 31 декември 2018 г.	**1,117**	**451**	**15,239**	**10,013**	**3,230**	**30,050**

Аниело Петило
Изпълнителен директор

ЕнерСис АД Търговище

Силвия Чалъкова
Главен счетоводител

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 15 май 2019 г.
Пояснителните бележки от страница 9 до страница 44 са неразделна част от финансовия отчет.

Одиторско дружество София Рег. № 106 Ърнст и Янг Одит ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 28-06-2019 EY „Ърнст и Янг Одит„ ООД Управител и регистриран одитор:

ЕНЕРСИС АД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	Бележки	2018 *хил. лв.*	2017 *хил. лв.*
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ			
Постъпления от клиенти и други дебитори		5,701	5,490
Плащания към доставчици и други кредитори		(11,084)	(12,755)
Плащания, свързани с трудови възнаграждения, осигуровки и данъци върху тях		(2,791)	(2,818)
Плащания за данък върху доходите		(89)	(175)
Други плащания		(422)	(52)
Нетни парични потоци, използвани в оперативната дейност		**(8,685)**	**(10,310)**
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ			
Покупка на имоти, машини и съоръжения		-	(19)
Постъпления от предоставени заеми		9,145	10,408
Нетни парични потоци, от инвестиционна дейност		**9,145**	**10,389**
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ			
Други парични потоци използвани във финансова дейност		(14)	-
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		**(14)**	**-**
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		**446**	**79**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		**547**	**468**
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	**12**	**993**	**547**

Аниело Петило
Изпълнителен директор

Силвия Чалъкова
Главен счетоводител

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 15 май 2019 г.

Пояснителните бележки от страница 9 до страница 44 са неразделна част от финансовия отчет.

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 108 ЕРНСТ И ЯНГ ОДИТ ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: EY 28-06-2019 „Ърнст и Янг Одит„ ООД Управител и регистриран одитор:

ЕНЕРСИС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

1. Корпоративна информация

Финансовият отчет на ЕнерСис АД („Дружеството") за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Съвета на Директорите от 15 май 2019 г. Този финансов отчет е предмет на одобрение от годишното събрание на акционерите.

ЕнерСис АД е акционерно дружество, регистрирано в Търговищкия окръжен съд с ЕИК 835014882, със седалище и адрес на управление „ Индустриална зона" № 7700, гр. Търговище, област Търговище, България. Финансовата година на Дружеството приключва на 31 декември.

Основната дейност на Дружеството включва производство на акумулатори; извършване на външна и вътрешна търговия, както и всяка друга дейност, която не е забранена от закона. Съгласно Националния класификатор на икономическите дейности, предмет на дейност на Дружеството е производство на електрически акумулатори, батерии и първични елементи.

Към 31 декември 2018 г., акционерите на Дружеството са:
- Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л. 99.79 %
- Миноритарни акционери 0.21 %

Крайната компания-майка е Енерсис, Риидинг, Пенсилвания, 19605, САЩ.

Ръководството на Дружеството включва неговия Съвет на Директорите.

2.1 База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на база историческа цена, с изключение на недвижимите имоти и материалните запаси, които са оценени по справедлива стойност поради очакваното прекратяване на производството.

Финансовият отчет е представен в български лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако е упоменато друго.

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС"). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС" по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики

а) Превръщане в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, в края на всеки месец по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец.
Всички курсови разлики се признават в отчета за всеобхватния доход. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

б) Приходи от договори с клиенти

Основната дейност на Дружеството включва производство и продажба на батерии за подводници, на тягови и стационарни батерии.

Приходите от продажба на готова продукция/ стоки се признават в определен момент във времето, когато контролът върху актива бъде прехвърлен към клиента, което обикновено е при доставката на стоки. Нормалният кредитен срок по отношение на стоките / оборудването е от 30 до 60 дни от доставката.

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Дружеството преценява дали в договорите със своите клиенти са налице други обещания, които представляват отделни задължения за изпълнение, към които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката (например, гаранции, точки за лоялност на клиентите). При определянето на цената на сделката за продажба на готова продукция/ стоки/ оборудване Дружеството преценява ефектите от променливото възнаграждение, съществуването на съществени компоненти на финансиране и възнаграждение, дължимо към клиента (ако има такова).

Влезлият в сила от 01.01.2018 г. МФСО 15 Приходи от договори с клиенти няма съществен ефект по отношение на признаването на приходите от Дружеството.

- ***Променливо възнаграждение***

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

- **Права за връщане**

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

- **Рабати за обем**

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

- ***Съществен компонент на финансиране***

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

- ***Непарично възнаграждение***

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

- ***Задължения по гаранции***

Обичайна практика на Дружеството е да предоставя гаранции за отстраняването на дефекти, които са съществували към момента на продажбата, както това се изисква по закон. Тези гаранции, предоставящи увереност, се отчитат счетоводно в съответствие с МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи.

- ***Инсталационни услуги***

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

- ***Предоставяне на услуги***

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

- **Салда по договори**

Не е приложимо по отношение на Дружеството.

Активи по договори с клиенти
Активът по договора е правото да се получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които са прехвърлени на клиента. Дружеството не отчита активи по договори с клиенти.

Търговски вземания
Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е. преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Пасиви по договори с клиенти
Пасивът по договора е задължението за прехвърлянето на стоките или продукцията към клиента, за което Дружеството е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента. Ако клиентът заплати възнаграждението преди Дружеството да прехвърли стоките или продукцията към него, когато бъде извършено плащането или когато плащането стане дължимо (което възникне по-рано), се признава пасив по договор. Пасивите по договори с клиенти се признават като приход, когато Дружеството изпълни задълженията си по договора. Дружеството не отчита пасиви по договори с клиенти.

Тъй като Дружеството е приело МСФО 15 при използването на модифицирано ретроспективно прилагане, сравнителната информация не е преизчислявана и продължава да се отчита съгласно МСС 11, МСС 18 и

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

б) Приходи от договори с клиенти (продължение)

свързаните с тях Разяснения. Разликите при отчитане на приходите съгласно МСФО 15 и МСС 18 са оповестени в Бележка 2.3.

в) Данъци

Текущ данък върху доходите
Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

Текущите данъци се признават директно в собствения капитал или в другия всеобхватен доход (а не в печалбата или загубата), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал или в другия всеобхватен доход.

Отсрочен данък върху доходите
Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

- освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Дружеството е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби:

- освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка отчетна дата и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата.

Отсрочените данъци, свързани със статии, признати извън печалбата или загубата, се признават извън печалбата или загубата. Отсрочените данъци се признават в зависимост от свързаната с тях сделка или в другия всеобхватен доход, или директно в собствения капитал.

Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

в) Данъци (продължение)

отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

Данък върху добавената стойност (ДДС)
Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е уместно; и
- вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в отчета за финансовото състояние.

г) Доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала включват заплати, възнаграждения, междинни и годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и годишни компенсируеми отпуски на служителите, които се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато Дружеството получи услугата, те се признават като разход за персонала в печалбата или загубата или се капитализират в стойността на актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи. Допълнителна информация е представена в Бележка 5.2.

Другите дългосрочни доходи включват годишни компенсируеми отпуски, които Дружеството не очаква да уреди изцяло в рамките на следващия отчетен период. Те се признават като разход за персонала в печалбата или загубата или се капитализират в стойността на актив, когато служителите положат труда, който води до получаване на право за бъдещи компенсируеми отпуски. Дългосрочните компенсируеми отпуски се оценяват по настоящата стойност на очакваните плащания за уреждане на неизползваните права за отпуск към края на отчетния период, която отразява очаквания времеви период на уреждане, очакваните нива на възнаграждения, доходността по срочни държавни облигации към края на отчетния период.

Дружеството има пенсионен план с дефинирани доходи, произтичащ от задължението му по силата на българското трудово законодателство и Колективния трудов договор, да изплати на служителите си при пенсиониране две или шест брутни месечни заплати в зависимост от прослужения стаж. Ако служител е работил за Дружеството в продължение на 10 години, получава шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години – две. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране чрез актюерския метод на прогнозните кредитни единици. Преоценките на пенсионния план с дефинирани доходи, включващи актюерски печалби и загуби, се признават незабавно в отчета за финансовото състояние срещу дебит или кредит на Неразпределената печалба чрез другия всеобхватен доход, в периода на тяхното възникване. Преоценките не подлежат на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди. Дружеството прави периодични трансфери от Резерв от актюерски печалби/загуби към Неразпределена печалба за служителите, които вече не са в списъчния състав към края на отчетния период. Разходите за минал стаж се признават в печалбата или загубата на по-ранна от:

- датата на допълнение или съкращение в плана, и
- датата на признаване на разходи за преструктуриране, съпътстващи измененията в плана.

Разходите за лихви се признават чрез прилагане на дисконтов фактор към задължението за доходи на персонала за пенсиониране. Измененията в последното се признават в печалбата или загубата за периода и се представят както следва:

- Разходите за стаж, включващи разходите за текущ стаж, разходите за минал стаж, както и печалбите и загубите в резултат на съкращения или нерутинни уреждания по плана се включват в статия „Разходи за персонала“ в себестойност на продажбите
- Разходите за лихви се представят като „Разходи за персонала“ и се класифицират по функция в отчета за всеобхватния доход.

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

г) Доходи на персонала (продължение)

Тъй като взетото решение за закриване на производството ще бъде свързано със съкращаване на по-голямата част от служителите и работниците, бяха извършени следващите се корекции по отношение на задълженията на Дружеството по пенсионния план в посока намаление.

Допълнителна информация е представена в Бележка 16.

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

- **Финансови активи**

Първоначално признаване и оценяване
Финансовите активи на Дружеството включват парични средства и парични еквиваленти, търговски и други вземания, предоставени заеми и други финансови активи.

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана цена на придобиване, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (ДВД) и като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив и бизнес модела на Дружеството за тяхното управление. С изключение на търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, или за които Дружеството е приложило практически целесъобразна мярка, Дружеството първоначално оценява финансовия актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Дружеството е приложило практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15.

За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, дълговият финансов актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест" и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актива.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:
- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти)
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:
- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.
Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват търговски вземания и заеми към свързани лица.

Заеми и вземания
Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за всеобхватния доход като други разходи.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Дружеството), главно когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато то нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и
свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансовите активи, са предоставени и в следните пояснителни бележки:

- Оповестявания на съществени предположения (Бележка 3)
- Търговски вземания, включително активи по договори с клиенти (Бележка 11)

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

Дружеството признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ОКЗ се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

По отношение на търговските вземания и активите по договори с клиенти Дружеството прилага опростен подход за изчисление на ОКЗ. Следователно то не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Дружеството е създало матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирана с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда.

За дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход Дружеството прилага обезценка на база на нисък кредитен риск.

Към всяка отчетна дата то определя дали дълговият инструмент се преценява като такъв с нисък кредитен риск, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка Дружеството преразглежда вътрешния кредитен рейтинг на дълговия инструмент. В допълнение Дружеството преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 90 дни.

Дружеството не притежава дългови инструменти, които следва да бъдат отнесени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

- **Финансови пасиви**

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите пасиви, в обхвата на МСФСО 9, се класифицират като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, или като деривативи, които са ефективни хеджиращи инструменти, когато това е по-уместно. Дружеството определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване. Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на заеми и привлечени средства, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия пасив.

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и лихвоносни заеми.

Последващо оценяване

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както е описано по- долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търговия, и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Тази категория включва деривативни финансови инструменти, притежавани от Дружеството, които не са определени като хеджингови инструменти в хеджингово взаимоотношение както то е дефинирано в МСФО 9.
Печалбите или загубите по пасиви, държани за търговия, се признават в отчета за печалбите и загубите.

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Дружеството не е определило никакви финансови пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Заеми и привлечени средства

Заеми и привлечени средства
След първоначалното им признаване, заемите и привлечените средства се оценяват по амортизирана стойност при използване на метода на ЕЛП. Печалбите и загубите от заеми и привлечени средства се признават в отчета за всеобхватния доход, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите разходи в отчета за всеобхватния доход.

Тази категория се отнася главно за лихвоносни заеми и привлечени средства.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато той е погасен, т.е. когато задължението определено в договора е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл.

Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при значително различни условия или условията на съществуващия пасив бъдат съществено модифицирани, тази замяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов пасив, а разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за всеобхватния доход.
Няма съществен ефект върху Отчета за финансовото състояние и собствения капитал на Дружеството в резултат от първоначалното прилагане на МФСО 9.

е) Компенсиране на финансови инструменти
Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в баланса, когато и само когато, е налице юридически упражняемо право за компенсиране на признатите суми и Дружеството има намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

ж) Оценяване на справедлива стойност
Дружеството не отчита финансови или нефинансови активи и пасиви по справедлива стойност към отчетната дата. Справедливите стойности на финансовите инструменти, оценени по амортизирана стойност са оповестени в Бележка 22.

Справедливата стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- на основния пазар за съответния актив или пасив, или
- при отсъствие на основен пазар, на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

Основният или най-изгодният пазар трябва да бъде достъпен за Дружеството.

Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

ж) Оценяване на справедлива стойност (продължение)

Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Дружеството използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност като се максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

- Ниво 1 – Използват се котирани (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви
- Ниво 2 – Прилагат се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са наблюдавани или пряко, или косвено
- Ниво 3 – Използват се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са ненаблюдавани.

За активите и пасивите, които се оценяват регулярно по справедлива стойност, Дружеството преразглежда категоризирането им на съответното ниво от йерархията на справедливата стойност (въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло) към края на отчетния период и определя дали има необходимост от извършване на трансфер(и) от едно ниво в друго.
Ръководството на Дружеството определя политиките и процедурите, които се прилагат по отношение както на регулярните оценки по справедлива стойност като тези на инвестиционни имоти, така и на нерегулярните оценки по справедлива стойност, като тези на активи, държани за продажба/разпределение към собствениците.
Обикновено за оценяването на справедливата стойност на съществените активи като имоти се ангажират външни независими оценители като необходимостта от тях се преценява всяка година от ръководството на Дружеството. Външните оценители се избират на база на техния професионален опит, качества и репутация. След обсъждане със специалистите- оценители, ръководството решава кои оценителски методи и входящи данни са най-уместни да бъдат използвани при всеки конкретен случай.

Към всяка отчетна дата, ръководството прави анализ на измененията в стойностите на активите, които подлежат на преоценяване съгласно счетоводните политики на Дружеството. Това включва преглед на ключовите входящи данни, използвани в последната оценка и сравняването им с подходяща историческа информация като сключени договори и други подходящи документи. Също така, ръководството, съвместно със специалистите-оценители, сравнява промените в справедливата стойност на всеки актив или пасив с подходящи външни източници, за да прецени дали промените са разумни.

За целите на оповестяването на справедливата стойност, Дружеството определя различни класове активи и пасиви в зависимост от тяхното естество, характеристики и риск и от съответното ниво от йерархията на справедливата стойност, описана по-горе.

з) Основен капитал
Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

и) Парични дивиденти и непарични разпределения към собствениците
Дългогодишна корпоративна политика е да не се разпределят дивиденти.

й) Имоти, машини и съоръжения
Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, ако има такива. Цената на придобиване включва и разходи за подмяна на части от машините и съоръженията и разходи по заеми по дългосрочни договори за строителство, при условие, че отговарят на критериите за признаване на актив. При извършване на разходи за основен преглед на машина и/или

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

й) Имоти, машини и съоръжения (продължение)

съоръжение те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие че отговарят на критериите за признаване на актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в отчета за всеобхватния доход в периода, в който са извършени.
Както бе посочено по-горе, към 31.12.2018 г. бе извършена съществена обезценка на имотите, машините и съоръженията.
Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите, които са определени както следва:

	2018	2017
Сгради, инсталации и външни съоръжения	25 г.	25 г.
Машини и оборудване	10 г.	10 г.
Транспортни средства	5 г.	5 г.
Стопански инвентар	6.67 г.	6.67 г.

Имот, машина и съоръжение се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива) се включват в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

к) Лизинг
Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението в неговото начало и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

Дружеството като лизингополучател
Дружеството класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако той прехвърля в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив. В началото на лизинговия срок финансовия лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на задължението по лизинга така, че да се получи постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход.

Активите, придобити при условията на финансови лизинг се амортизират за срока на полезния живот на актива. Ако обаче няма разумна степен на сигурност, че Дружеството ще придобие собствеността върху тях до края на срока на лизинговия договор, активите се амортизират през по-краткия от двата срока - срока на полезния живот на актива или срока на лизинговия договор.

Лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг се признават като разход в печалбата или загубата на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

л) Разходи по заеми
Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, който по необходимост отнема значителен период от време, за да се подготви за предназначението си или за продажбата си, се капитализират като част от неговата цена на придобиване.

Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвите и други разходи, които Дружеството извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

м) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити отделно, се оценяват първоначално по цена на придобиване. След първоначалното признаване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Полезният живот на нематериалните активи е определен като ограничен, както следва:

	2018	2017
Програмни продукти	2 г.	2 г.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод и се третират като промяна в приблизителните счетоводни оценки.

Разходите за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се класифицират по тяхната функция в отчета за доходите, съобразно използването (предназначението) на нематериалния актив.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на нематериален актив, представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива, се включват в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

н) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Както бе посочено по-горе, към 31.12.2018 г. материалните запаси бяха обезценени предвид решението за закриване на производството през 2019 г.

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	– доставна стойност при придобиване (покупна цена на материал и разходите по доставка), определена на база „първа входяща, първа изходяща".
Готова продукция и незавършено производство	– стойността на употребените преки материали, труд общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Дружеството прилага стандартна стойност / себестойност при текуща оценка на материалните запаси като разликата до фактическата доставна стойност / себестойност се отчита като отклонение. В края на всеки месец отклонението се разпределя между наличните в края на периода запаси, коригирайки ги до тяхната фактическа стойност.

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

о) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Дружеството оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

о) Обезценка на нефинансови активи (продължение)

при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Когато балансовата стойност на даден актив или ОГПП е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност.

При определянето на стойността в употреба на актив, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата се определя на база на скорошни пазарни сделки, ако има такива. Ако такива сделки не могат да бъдат идентифицирани, се прилага подходящ модел за оценка. Направените изчисления се потвърждават чрез използването на други модели за оценка или други налични източници на информация за справедливата стойност на актив или обект, генериращ парични потоци.

Изчисленията за обезценка се базират на подробни бюджети и прогнозни калкулации, които са изготвени поотделно за всеки ОГПП, към който са разпределени индивидуални активи. Тези бюджети и прогнозни калкулации обикновено покриват период от пет години. При по-дълги периоди се изчислява индекс за дългосрочен растеж и той се прилага след петата година към бъдещите парични потоци.

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намаляла. Ако съществуват подобни индикации, Дружеството определя възстановимата стойност на актива или на обекта, генериращ парични потоци. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в приблизителните оценки, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. Възстановяването на загуба от обезценка е ограничено, така че балансовата стойност на актива да не надвишава нито неговата възстановима стойност, нито да не надвишава балансовата стойност (след приспадане на амортизация), която щеше да бъде определена, ако не е била призната загуба от обезценка за актива в предходните години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за всеобхватния доход.

п) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и краткосрочните депозити в баланса включват парични средства по банкови сметки, в брой и краткосрочни депозити с първоначален падеж от три или по-малко месеца.

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.

р) Провизии

Общи
Провизии се признават, когато Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време се представя като финансов разход.

Провизии за гаранции
Дружеството признава провизии за задължението си да обслужва гаранционно произвежданите и продавани изделия. Допълнителна информация е представена в Бележка 15.

2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

р) Провизии (продължение)

Задължения във връзка с преструктуриране на дейността
Към 31 декември 2013 г. Дружеството е признало провизии, свързани с решение на Група ЕнерСис за преструктуриране на производствените дейности в Европа и последващо решение на Съвета на Директорите за прекратяване на част от производствената дейност на Дружеството. Провизията се базира на най-добрата преценка за разходите, които ще бъдат направени, във връзка с дължими обезщетения на работниците, брак на материали и други разходи съпътстващи преструктурирането. Основната част от начислените провизии е използвана през 2014 г. През 2018 г. и през 2017 г. също има възстановени и ползвани провизии за преструктуриране. Повече информация е представена в Бележка 3 и Бележка 18.

с) Приходи от дивиденти
Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Дружеството прилага МСФО 15 и МСФО 9 за първи път. По-долу са описани естеството и ефектът на промените в резултат от приемането на тези нови счетоводни стандарти.

За първи път през 2018 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те нямат влияние върху финансовия отчет на Дружеството. Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

МСФО 9 *Финансови инструменти: класификация и оценяване*

МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като обединява заедно всички три аспекта от счетоводното отчитане на финансовите инструменти: класификация и оценяване, обезценка и счетоводно отчитане на хеджирането.

Дружеството прилага МСФО 9 за бъдещи периоди с дата на първоначално прилагане - 1 януари 2018 г. Дружеството не е преизчислявало сравнителната информация, която продължава да се отчита съгласно МСС 39. Дружеството не отчита разлики, произтичащи от приемането на МСФО 9 на 01 януари 2018 г.

(а) Класификация и оценяване
Съгласно МСФО 9, след първоначалното им признаване дълговите инструменти се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Класификацията се базира на два критерия: бизнес модела на Дружеството за управление на активите и дали договорните парични потоци от инструмента представляват 'само плащания на главница и лихва' по непогасената сума на главницата.

Оценката на бизнес модела на Дружеството се извършва към датата на първоначалното прилагане, т.е. 1 януари 2018 г. Оценката дали договорните парични потоци по дълговите инструменти се състоят само от главница и лихва се прави въз основа на фактите и обстоятелствата към първоначалното признаване на активите. Изискванията към класификацията и оценяването на МСФО 9 не оказват съществено влияние върху Дружеството, като то продължава да отчита по справедлива стойност всички финансови активи, преди това отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 39. По-долу са описани промените в класификацията на финансовите активи на Дружеството:

- Търговските вземания и Другите нетекущи вземания (т.е. вземания от свързани предприятия, вземания по търговски кредити и други), класифицирани като Търговски вземания и Търговски и други нетекущи вземания към 31 декември 2017 г., се държат с цел получаване на договорните парични потоци и водят до парични потоци, представляващи само плащания на главница и лихва. Считано от 1 януари 2018 г. те се класифицират и оценяват като Дългови инструменти по амортизирана стойност.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания

МСФО 9 *Финансови инструменти: класификация и оценяване (продължение)*

(б) Обезценка
Приемането на МСФО 9 по същество промени счетоводното отчитане на Дружеството на загубите от обезценка за финансовите активи като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирания в по-голяма степен към бъдещето модел на очакваните кредитни загуби (очакваните кредитни загуби). МСФО 9 изисква от Дружеството да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, и за активите по договори с клиенти.

Приемането на МСФО 9 не е наложило през 2018 г. Дружеството да признава допълнителна обезценка на Търговските вземания и предоставени заеми на свързани лица.

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

МСФО 15 заменя МСС 11 Договори за строителство, МСС 18 Приходи и свързаните с тях Разяснения, и с някои ограничени изключения се прилага по отношение на всички приходи, произтичащи от договори с клиенти. МСФО 15 въвежда нов, пет-стъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изисква приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки или услуги.

МСФО 15 изисква от предприятията да упражнят преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела по отношение на договорите с техните клиенти. В допълнение, стандартът определя и счетоводното третиране на разходите за придобиване на договор и разходите, пряко свързани с изпълнението на договора. Нещо повече, стандартът изисква разширени оповестявания.

Дружеството е приело МСФО 15 при използването на модифицирано ретроспективно прилагане като за дата на първоначалното прилагане е приет 1 януари 2018 г. Съгласно този метод стандартът може да се прилага или по отношение на всички договори към датата на първоначалното прилагане, или само към договорите, които не са изпълнени към тази дата. Дружеството е предпочело да прилага стандарта по отношение на всички договори/само към договорите, които не са изпълнени към 1 януари 2018 г.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане на МСФО 15 се признава към датата на първоначалното прилагане като корекция на началното салдо на неразпределената печалба. Тоест, сравнителната информация не е преизчислявана и продължава да се отчита съгласно МСС 11, МСС 18 и свързаните с тях Разяснения.
Приемането на МСФО 15 няма съществен ефект за Дружеството..

КРМСФО 22 *Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута*
Разяснението разглежда въпроса за определяне на датата на сделката за целите на определянето на спот валутния курс, който ще се използва за превалутиране на актива, прихода или разхода (или част от тях) при първоначалното им признаване, което е свързано с отписването на непаричен актив или непаричен пасив, произтичащи от платено или получено авансово плащане по сделка в чуждестранна валута.
Възприемането на разясненията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Дружеството.

МСФО 2 *Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции*
Измененията предвиждат изисквания за: счетоводното отчитане на ефектите от условията за упражняване и неупражняване върху оценяването на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; за плащане на базата на акции с възможност за нетно от задълженията за данък при източника уреждане и за изменения на условията за плащане на базата на акции, което променя класификацията от сделка уреждана с парични средства в сделка, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал.
Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Дружеството.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

МСФО 4 *Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на* МСФО 9 *Финансови инструменти с* МСФО 4 *Застрахователни договори*
Целта на измененията е да преодолеят несъответствието между датите на влизане в сила на МСФО 9 и очаквания нов застрахователен стандарт МСФО 17 Застрахователни договори. Дружествата, които издават застрахователни договори все още ще могат да възприемат МСФО 9 на 1 януари 2018 г. С измененията се въвеждат два алтернативни подхода - подход за временно освобождаване и подход на припокриване. Временното освобождаване позволява на дружествата да отложат датата на възприемане на МСФО 9. Подходът на припокриване позволява на дружествата, които прилагат МСФО 9 от 2018 г. да премахнат от печалбата или загубата ефекта, произтичащ от някои счетоводни несъответствия, които могат да възникнат от прилагането на МСФО 9 преди МСФО 17.
Измененията не са приложими за Дружеството.

МСС 40 *Инвестиционни имоти (Изменения): Трансфери на инвестиционен имот*
Измененията дават разяснения относно трансфери от или към инвестиционен имот при промяна в намеренията на ръководството само когато има доказана промяна в използването. Само промяна в намеренията на ръководството не е достатъчно доказателство за промяна в използването.
Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Дружеството.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година
Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - оценяване на предприятието, в което е инвестирано по справедлива стойност.

Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Дружеството.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към датата на баланса, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

Поради решение на крайната компания майка от 5 март 2019 г., за прекратяване на производствената дейност на Дружеството, то е направило анализ по отношение на приложимостта на принципа действащо предприятие, и е заключило, че този принцип е приложим при изготвяне на този финансов отчет, на база на следното:

1) Дружеството ще продължи да съществува като ще извършва търговска и представителна дейност за Енерсис групата;
2) Дружеството е получило официално писмо за подкрепа от пряката компания майка, че ще продължат да покрепят финансово Енерсис АД;

Приблизителни оценки и предположения

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Провизии за гаранции
Дружеството признава провизии за задължението си да обслужва гаранционно произвежданите и продавани изделия. Определянето на провизиите за гаранции изисква ръководството да направи преценка относно разходите за гаранционно обслужване.

Дружеството е направило оценка за очакваните изходящи парични потоци във връзка с възникнали гаранционни задължения към отчетната дата, в резултат на което, Дружеството е признало провизия на стойност 3,591 хил.лв.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

към 31 декември 2018 (31 декември 2017 г.: 3,460 хил. лв.). Допълнителна информация за провизията за гаранции е представена в Бележка 15.

Доходи на персонала при пенсиониране
Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

Към 31 декември 2018 г. задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 254 хил. лв. преди решението за закриване на производството и 45 хил.лв. след това решение (2017 г: 260 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Бележка 16.

Полезни животи на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи
Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за сроковете на полезен живот на активите е представена в приложените счетоводни политики на Дружеството.

Следва да се отбележи, че в резултат на решението за закриване на производството сгради, машини и съоръжения бяха обезценени до техните възстановими стойности.
Информация за полезните животи на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи е представена в Бележка 2.2.

Провизия за очаквани кредитни загуби за търговски вземания
Дружеството използва матрица за провизиране за изчисление на ОКЗ за търговските вземания. Използва се също така корективна сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати
от дейността на клиентите се влошат (над очакваното), стойността на вземания, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към датата на баланса.

Матрицата за провизиране първоначално се основава на процентите на просрочие, наблюдавани от Дружеството в исторически план. Дружеството прецизира матрицата, за да коригира историческия опит със загубите по кредити чрез включване на прогнозна информация. Например, ако прогнозите за икономически условия (например, брутен вътрешен продукт) се очаква да се влошат през следващата година, което може да доведе до по-голям брой просрочия в производствения сектор, историческите проценти на просрочия се коригират. Историческите проценти на просрочия се актуализират към всяка отчетна дата и промените в прогнозните приблизителни оценки се анализират. Оценката за корелацията между историческите проценти на просрочие, прогнозите за икономическите условия и ОКЗ представлява съществена приблизителна оценка. Размерът на ОКЗ е чувствителен спрямо промени в обстоятелствата и прогнозираните икономически условия. Историческия опит на Дружеството по отношение на кредитните загуби и прогнозите за икономическите условия може също така да не са представителни за реалните просрочия от страна на клиента в бъдеще. Към 31 декември 2018 година сумата на натрупаните загуби от обезценка е нула (2017 г.: нула).

Обезценка на нефинансови активи
Към всяка дата на отчитане, Дружеството преценява дали са налице индикатори за обезценка за всички нефинансови активи. Нефинансовите активи се проверяват за обезценка, когато съществуват индикатори, че балансовата им стойност може да не е възстановима.

Когато се предприема изчисляване на стойността в употреба, ръководството трябва да направи приблизителна оценка на очакваните парични потоци от актива или единицата, генерираща парични средства, и да избере подходящ дисконтов процент, за да се изчисли сегашната стойност на тези парични потоци.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Провизия за очаквани кредитни загуби за търговски вземания (продължение)

Дружеството е преценило, че към отчетната дата са на лице индикатори за обезценка на нефинансовите активи, в резултат на което е признало акумулирана обезценка на стойност от 20,652 хил.лв. към 31 декември 2018. През 2018 г. признатата обезцека е на стойност от 11,156 хил.лв.

Отсрочени данъчни активи
Отсрочените данъчни активи се признават за всички неизползвани данъчни загуби до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която те да бъдат приспаднати. Определянето на сумата на отсрочените данъчни активи, която да бъде призната, изисква да бъде направена съществена преценка от ръководството, която се базира на очакваното време на възникване и нивото на бъдещите облагаеми печалби, както и на бъдещите стратегии за данъчно планиране на Дружеството.
Към 31 Декември 2017 г. Дружеството е признало отсрочен данъчен актив върху други временни разлики на стойност 1,529 хил. лв., който на база прогнозни резултати е трябвало да бъде усвоен и приспаднат от данъчната печалба през следващите години.
Предвид планираното съкращаване на производството през 2019 г. се очаква значително намаляване на приходите през следващите години – от около 20 мил.лв. през 2018 г. на 7.5-8 мил.лв. през 2019 г. и около 3.5 мил.лв. през 2020 г. и следващите години.
Поради тази причина отсроченият данъчен актив към 31.12.2018 г. в размер на 1,529 хил.лв. върху временните разлики бе изцяло отписан към края на 2018 г. Допълнителна информация е представена в Бележка 6.

Справедливи стойности на материални запаси
Дружеството признава обезценка на обездвижени и залежали материали, както и на материали, които няма да бъдат използвани в производството, във връзка с преустановяването на определени производствени дейности до тяхната нетна реализируема стойност. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обръщаемостта на материалните запаси и тяхната евентуална реализация чрез влагането им в други производства или продажба. Допълнителна информация е представена в Бележка 11.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Дружеството към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Дружеството възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 16 *Лизинг*
МСФО 16 беше публикуван през януари 2016 г. и заменя МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг-Стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг*. МСФО 16 установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг, и изисква лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансовия лизинг съгласно МСС 17. Стандартът включва две освобождавания от признаване за лизинговите договори - лизинг на активи с 'ниска стойност' (напр. персонални компютри) и краткосрочен лизинг (т.е. лизинг със срок на лизинговия договор до 12 месеца). Към началната дата на лизинга лизингополучателят признава задължение за извършване на лизингови плащания (т.е. лизинговото задължение) и актив, представляващ правото на използване на основния актив в течение на срока на лизинговия договор (т.е. актив за правото на ползване). Лизингополучателите ще бъдат задължени да признават отделно разход за лихви по лизинговото задължение и разход за амортизация на актива за правото на ползване.

Също така, лизингополучателите ще бъдат задължени да оценят отново лизинговото задължение при настъпването на определени събития (напр. промяна на лизинговия срок, промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичащи от промяна в индекса или преоценка, използвани за определянето на тези плащания). По принцип, лизингополучателят ще признава сумата на преоценката на лизинговото задължение като корекция на актива за правото на ползване.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 16 ***Лизинг (продължение)***

Съгласно МСФО 16, счетоводното отчитане при лизингодателя по същество остава непроменено спрямо това, прилагано към днешна дата съгласно МСС 17. Лизингодателите ще продължат да класифицират лизинговите договори при прилагането на същия принцип на класификация, както е определен в МСС 17, и да правят разграничение между двата вида лизинг: оперативен и финансов лизинг.

Преминаване към МСФО 16

Към датата на одобрение за издаване на настоящия финансов отчет за 2018 година Дружеството все още е в процес на приключване на анализа на ефектите от първоначалното прилагане на МСФО 16. Оценката на евентуалния ефект, който прилагането на МСФО 16 ще окаже върху финансовия отчет в периода на първоначалното прилагане е представен по-долу на обобщено ниво. Количествената информация, оповестена по-долу може да е предмет на допълнителни промени през 2019 година, в следствие на приключването на анализа във връзка с първоначалното прилагане на МСФО.

В резултат на анализ на ефекта от прилагането на МСФО 16, Дружеството е преценило, че към 1 януари 2019 г. ще бъде признат актив и пасив на обща стойност 112 хил.лв.

МСФО 17*: Застрахователни договори*
Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. МСФО 17 Застрахователни договори установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на издадени застрахователни договори. Също така, той изисква прилагането на сходни принципи и по отношение на презастрахователните договори и инвестиционните договори с допълнителен, негарантиран доход. Целта на стандарта е да изисква дружествата да предоставят информацията, свързана със застрахователни договори по начин, който достоверно отразява тези договори. Тази информация осигурява базата за потребителите на финансови отчети да оценят ефекта, който договорите в рамките на обхвата на МСФО 17, оказват върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на дружеството. Стандартът все още не е приет от ЕС. Той не е приложим за Дружеството.

Изменения в **МСФО 10** ***Консолидирани финансови отчети*** **и МСС 28** ***Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие***
Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал.
Дружеството не очаква тези изменения да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

КРМСФО 23 ***Несигурност при третиране на данъци върху дохода***
Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третирания поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата.
Дружеството ще анализира и оцени ефектите от разяснението върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 9 ***Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения): Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране***
Измененията, които са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане, предлагат промяна в МСФО 9 за конкретни финансови активи, които в противен случай биха имали договорни парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва, но не отговарят на условието за допустимост единствено в резултат от наличието на характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране. По-конкретно, за финансови активи, с характеристики на предсрочно погасяване, които биха могли да доведат до отрицателно компенсиране, измененията изискват финансовият актив да се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в зависимост от оценката на бизнес модела, по който той се държи.
Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Дружеството.

МСС 28 ***Инвестиции в асоциирани предприятия (Изменения): Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия***
Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват, че МСФО 9 Финансови инструменти е приложим по отношение на дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, които по своята същност представляват част от нетната инвестиция в асоциираните или съвместните предприятия, но по отношение на които не се прилага метода на собствения капитал. Предприятието прилага МСФО 9 към тези дългосрочни участия преди да приложи МСС 28. При прилагането на МСФО 9 предприятието не взема под внимание корекции в балансовата стойност на дългосрочните участия, които възникват в резултат от прилагането на МСС 28. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Дружеството.

МСС 19 ***Доходи на наети лица (Изменения): Изменения, съкращения и уреждания на плана***
Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията изискват от предприятията да използват актуализирани актюерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане. Също така, измененията разясняват начина, по който счетоводното отчитане на промяната в плана, съкращението или уреждането влияят върху изискванията за таван на актива.
Тези изменения все още не са приети от ЕС. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 3 ***Бизнес комбинации (Изменения): Дефиниция за бизнес***
Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват минималните изисквания за бизнес и ограничават дефиницията за бизнес. Измененията също така премахват преценката, дали пазарните участници са в състояние да променят липсващи елементи, предоставят насоки, подпомагащи дружествата в преценката, дали придобитият процес е съществен и въвеждат незадължителен тест за концентрация на справедлива стойност.
Тези изменения все още не са приети от ЕС. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Изменения в **МСС 1** ***Представяне на Финансови Отчети и*** **МСС 8** ***Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост***
Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията.
Тези изменения все още не са приети от ЕС. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Концептуална рамка за финансово отчитане
БМСС публикува Изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуалната рамка представя концепциите за финансовото отчитане, разработване на стандарти, насоки относно изготвянето на последователни счетоводни политики и насоки към разбирането и интерпретирането на стандартите. Основните промени, въведени в ревизираната Концептуална рамка за финансово отчитане, са свързани с концепцията за оценка, включително факторите, които следва да се вземат предвид при избора на база за оценка, и концепцията за представяне и оповестяване, включително и кои доходи и разходи се класифицират в друг всеобхватен доход. Концептуалната рамка също така предоставя актуализирани определения за актив и пасив и критерии за тяхното признаване във финансовите отчети.
Концептуална рамка за финансово отчитане все още не е приета от ЕС. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017
В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснение относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснение относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснение относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2015-2017 година все още не са приети от ЕС. Дружеството ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

5. Продажба на продукция

Приходите от договори с клиенти са от продажби на батерии за подводници, тягови и стационарни батерии и са на стойност 19,934 хил.лв.

5.1 Други приходи от дейността

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Приходи от транспорт	29	3
Нетна печалба от продажба на бракувани ДМА	20	31
Възстановени разходи по преструктуриране, нетно (Бележка 19)	32	125
	81	**159**

5.2 Разходи за персонала, включени в себестойността на продажбите

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Възнаграждения	(2,022)	(2,197)
Социални осигуровки	(479)	(491)
Лихви за доходите на персонала при пенсиониране (Бележка 15)	(4)	(4)
Доходи на персонала за текущ стаж, нетно от изплатени доходи на персонала (Бележка 15)	221	(17)
	(2,284)	**(2,709)**

5.3 Амортизация и разходи за материални запаси, включени в отчета за всеобхватния доход

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Включени в себестойността:		
Амортизация на имоти, машини и съоръжения	(1,297)	(1,456)
Разходи за материални запаси	(11,112)	(9,573)
	(12,409)	**(11,029)**

5.4 Други разходи за дейността

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Загуби от обезценка на:		
Материални запаси (Бележка 10)	(3,069)	(507)
Имоти, машини и съоръжения (Бележка 8)	(11,156)	-
Местни данъци и такси	(81)	(87)
Други корекции от свързани лица	(159)	(152)
Други разходи	(324)	(130)
	(14,789)	**(876)**

5. Други приходи и разходи (продължение)

5.5 Финансови разходи/приходи

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Валутни курсови разлики, нетно	(18)	(16)
Банкови такси и комисионни	(18)	(19)
Приход от лихви от свързани лица	-	1
	(36)	**(34)**

6. Данъци върху дохода

Основните компоненти на разхода за данък върху дохода за годините, приключващи на 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. са:

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Текущ данък върху дохода	-	(271)
Разход (Приход) от отсрочени данъци	(1,529)	126
Разход (Приход) от данък върху дохода, отчетен в отчета за всеобхватния доход	**(1,529)**	**(145)**

Равнението между разхода за данък върху дохода и счетоводната печалба, умножена по приложимата данъчна ставка за годините, приключващи на 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г., е представено по-долу:

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Счетоводна печалба/(загуба) преди данъци	(14,026)	2,499
Данък върху доходите по приложимата данъчна ставка от 10 % (2017 г.: 10 %)	1,402	(250)
Приспадане на данъчна загуба върху която не е бил признат отсрочен данъчен актив	-	112
Отписване на и непризнаване на отложен данъчен актив	(2,920)	-
Разходи, непризнати за данъчни цели	(11)	(7)
	(1,529)	**(145)**

6. Данъци върху дохода (продължение)

Към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. отсроченият данък е свързан със следното:

	Баланс		Печалби и загуби	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Отсрочени данъчни пасиви				
Разлика между счетоводна и данъчна балансова стойност на амортизируемите активи	-	(36)	36	33
	-	(36)	36	33

	Баланс		Печалби и загуби	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Отсрочени данъчни активи				
Отписани вземания	-	1	(1)	-
Обезценка на вземания	-	29	(29)	29
Задължения за бонуси	-	22	(22)	4
Неползвани отпуски на персонала	-	11	(11)	(2)
Обезценка на материални запаси	-	115	(115)	50
Обезценка на имоти, машини и съоръжения	-	950	(950)	(38)
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	-	27	(27)	10
Провизия за гаранции	-	346	(346)	59
Начислени разходи	-	64	(64)	(19)
	-	1,565	(1,565)	93
Разход /Приход по отсрочени данъци			**(1,529)**	**126**
Отсрочени данъчни активи, нетно	-	**1,529**		

7. Изплатени дивиденти

През 2018 г. не са разпределяни дивиденти (2017 г.: нула).

8. Имоти, машини и съоръжения

	Земи (терени)	Сгради, инсталации и външни съоръжени	Машини, оборудване и стопански инвентар	Транс-портни средства	Разходи за придоби-ване	Общо
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Отчетна стойност:						
На 1 януари 2017 г.	**110**	**19,412**	**21,571**	**494**	**828**	**42,415**
Придобити	-	-	91	-	1,648	1,739
Трансфери	-	110	145	-	(255)	-
Отписани	-	-	(61)	(245)	-	(306)
На 31 декември 2017 г.	**110**	**19,522**	**21,746**	**249**	**2,221**	**43,848**
Придобити	-	-	97	-	931	1,028
Трансфери	-	779	1,217	-	(1,996)	0
Отписани	-	-	(1,537)	(50)	-	(1,587)
Обезценка	-	(7,539)	(2,460)	(1)	(1,156)	(11,156)
Рекласификация	-	(1,312)	1,456	(144)	-	-
На 31 декември 2018 г.	**110**	**11,450**	**20,519**	**54**	**0**	**32,133**
Амортизация и обезценка:						
На 1 януари 2017 г.	**-**	**7,901**	**20,058**	**318**	**-**	**28,277**
Начислена амортизация за годината	-	833	613	9	-	1,455
Отписана	-	-	(61)	(226)	-	(287)
На 31 декември 2017 г.	**-**	**8,734**	**20,610**	**101**	**-**	**29,445**
Начислена амортизация за годината	-	618	677	2	-	1,297
Отписана	-	-	(1,535)	(50)	-	(1,585)
На 31 декември 2018		**9,352**	**19,752**	**53**		**29,157**
Балансова стойност:						
На 1 януари 2017 г.	**110**	**11,511**	**1,513**	**176**	**828**	**14,138**
На 31 декември 2017 г.	**110**	**10,788**	**1,136**	**148**	**2,221**	**14,403**
На 31 декември 2018 г.	**110**	**2,098**	**767**	**1**	**0**	**2,976**

Обезценка на имоти, машини и съоръжения
В резултат на взето решение от крайната компания майка, Енерсис, Рийдинг Пенсилвания, САЩ, за преустановяване производствената дейност на Дружеството, е направен анализ по отношение на възстановимата стойност на имотите, машините, съоръженията и разходите за придобиване към 31 декември 2018 г. Земите и сградите са оценени от лицензиран оценител, машините, съоръженията и транспортните средства на база изготвена вътрешна оценка. Земите и сградите са оценени на база на пазарни наблюдавани данни, а останалите активи на база на тяхната бъдеща употреба , т.е. продажба, скрап или бъдещо използване. В резултат е призната обезценка на обща стойност от 11,156 хил. лв. през 2018 г.

Обезпечения
Към 31 декември 2018 г. и към 31 декември 2017 г. Дружеството няма предоставени дълготрайни активи като обезпечение на свои задължения към трети лица.
Активи, придобити с финансов лизинг
Към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. Дружеството няма активи държани при условията на договори за финансов лизинг.

9. Нематериални активи

	Програмни продукти
	хил.лв.
Отчетна стойност:	
На 1 януари 2017 г.	**244**
Придобити	-
На 31 декември 2017 г.	**244**
Придобити	-
На 31 декември 2018 г.	**244**
Амортизация:	
На 1 януари 2017 г.	**243**
Начислена амортизация за годината	1
На 31 декември 2017 г.	**244**
Начислена амортизация за годината	-
На 31 декември 2017 г.	**244**
Балансова стойност:	
На 1 януари 2017 г.	-
На 31 декември 2017 г.	-
На 31 декември 2018 г.	-

10. Материални запаси

	2018	2017
	хил. лв	*хил. лв.*
Материали (по себестойност)	4,285	3,587
Минус: Натрупана обезценка на материали	(4,122)	(943)
Материали (по себестойност/нетна реализируема стойност)	**163**	**2,644**
Незавършено производство (по себестойност)	802	2,838
Минус: Натрупана обезценка на незавършено производство	(3)	(113)
Незавършено производство (по себестойност/ нетна реализируема стойност)	**799**	**2,725**
Готова продукция (по себестойност)	1,768	3,343
Минус: Натрупана обезценка на готова продукция	(95)	(95)
Готова продукция (по себестойност/ нетна реализируема стойност)	**1,673**	**3,248**
Стоки (по себестойност/нетна реализируема стойност)	**297**	**246**
Общо материални запаси по по-ниската от себестойност и нетна реализируема стойност	**2,932**	**8,863**

10. Материални запаси (продължение)

Движението в натрупаната обезценка на материални запаси е следното:

	Обезценка на материални запаси
	хил.лв.
На 1 януари 2017 година	**(644)**
(Призната) (Бележка 5.5)	(601)
Възстановена	94
На 31 декември 2017 година	**(1,151)**
На 1 януари 2018 година	**(1,151)**
(Призната) (Бележка 5.4)	(3,545)
Възстановена (Бележка 5.4)	476
На 31 декември 2018 година	**(4,220)**

Енерсис АД няма заложени като обезпечение по получени банкови гаранции материални запаси. В допълнение, към 31 декември 2018 г. Дружеството няма заложени като обезпечение по получени банкови заеми материални запаси.

11. Търговски и други вземания

	2018 г.	2017 г.
Търговски вземания	788	1,083
Обезценка на вземания	(294)	(294)
Търговски вземания, нетно от обезценка	**494**	**789**
Данъци за внасяне /ДДС/	(15)	38
Банкова гаранция	9	9
Други вземания	325	331
Общо търговски и други вземания	**813**	**1,167**

Търговските вземания не са лихвоносни и обикновено са със срок на плащане до 30 дни (2017 г.: до 30 дни).

Към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г., възрастовият анализ на търговските вземания, които не са обезценени, е представен в таблицата по-долу:

			Просрочени, но необезценени				
	Общо	**Нито просрочени, нито обезценени**	**< 30 дни**	**30-60 дни**	**60-90 дни**	**90-120 дни**	**>120 дни**
	хил. лв.	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*	*хил. лв.*
2018	494	435	51	8	-	-	-
2017	789	714	72	3	-	-	-

12. Парични средства и краткосрочни депозити

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Парични средства в банкови сметки	985	542
Парични средства в брой	8	5
	993	**547**

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити. Към 31.12.2018 г. справедливата стойност на паричните средства е 993 хил. лв. (2017 г.:547 хил. лв.).

13. Основен капитал и резерви

13.1 Основен капитал

Оторизирани акции	2018	2017
	хил.	*хил.*
Обикновени акции с номинална стойност 1 лв. всяка, по съдебна регистрация	1,117	1,117
	1,117	**1,117**

През 2018 г. и 2017 г. няма изменение в основния капитал:

Издадени и напълно платени обикновени акции	**Брой обикновени акции**	**Регистриран и емитиран капитал**
	хил.лв.	*хил.лв.*
На 1 януари 2017 г	1,117	1,117
На 31 декември 2017 г.	**1,117**	**1,117**
На 31 декември 2018 г	**1,117**	**1,117**

Премиен резерв	**Премиен резерв**
	хил.лв.
На 1 януари 2017	15,239
На 31 декември 2017	**15,239**
На 31 декември 2018	**15,239**

Премийният резерв на Дружеството може да се използва за покриване на загуби и изплащане на дивиденти, съгласно устава на Дружеството и Търговския закон. Премийният резерв към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. е 15,239 хил. лв.

13. Основен капитал и резерви (продължение)

Към 31 декември 2018 г. акционерния капитал на дружеството е 1,117,176 лв. (31 декември 2017 г.: 1,117,176 лв.).

13.2 Законови резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества, като ЕнерСис АД, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се формират докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходния отчетни периоди, както и за изплащане на дивиденти. Законовите резерви към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. са 451 хил. лв.

13.3 Други резерви

През 2018 г. с решение на общото събрание на акционерите бяха трансформирани дългосрочни задължения на Дружеството в размер на 3,756 хил.лв. към мажоритарния акционер Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л. в допълнителни резерви и към 31.12.2018 г. същите възлизат на 10,013 хил.лв. (6,257 към 31 декември 2017 г.)

14. Провизии за гаранции

	Провизии за гаранции
	хил.лв.
На 1 януари 2017 г.	**2,878**
Признати през годината	616
Използвани	(18)
Неизползвани възстановени суми	(16)
На 31 декември 2017 г.	**3,460**
На 1 януари 2018 г.	**3,460**
Признати през годината	450
Използвани	(319)
На 31 декември 2018 г.	**3,591**

ЕнерСис АД признава провизия за очаквани гаранционни искове за продукти, продадени през последната една година, на база минал опит за нивото на ремонти и върнати стоки. Очаква се, че повечето от тези разходи ще възникнат през следващата финансова година, а всички ще възникнат в рамките на две години от датата на баланса. Предположенията, използвани за изчисляване на провизията за гаранции се базират на нивата на текущите продажби и информация относно върнати стоки.

15. Доходи за персонала при пенсиониране

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор, Дружеството е задължено да изплати на служителите си при пенсиониране от две до шест брутни месечни заплати, в зависимост от прослужения стаж в предприятието (по-малко от 10 години или повече от 10 години, съответно). Съгласно Колективния трудов договор, служител с общ трудов стаж не по-малко от 15 години в Дружеството, има право на допълнителни две брутни месечни заплати при пенсиониране. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Приблизителния размер на задължението за доходи на персонала при пенсиониране към 31 декември 2018 и 31 декември 2017 г., както и разходите за доходи на персонала за 2018 и 2017 година, се основават на актюерски доклад.

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход и задълженията, признати в баланса към 31 декември 2018 г. и 2017 г., са обобщени по-долу:

15. Доходи за персонала при пенсиониране (продължение)

Разходи за доходи на персонала при пенсиониране

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Разходи за текущ стаж, нетно от изплатени доходи на персонала (Бележка 5.2)	(221)	17
Разходи за лихви (Бележка 5.2)	4	4
Нетни актюерски загуби, признати през годината	2	76
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход	**(215)**	**97**

Задължения за доходи на персонала при пенсиониране

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Настояща стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране	45	260
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране, признати в баланса	**45**	**260**

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране са, както следва:

	Сума
	хил.лв.
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2017 г.	**163**
Разходи за лихви (Бележка 5.2.)	4
Разходи за текущ стаж (Бележка 5.2.)	17
Актюерски загуби	76
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2017 г.	**260**
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2018 г.	**260**
Разходи за лихви (Бележка 5.2.)	4
Приход за текущ стаж (Бележка 5.2.)	(188)
Изплатени доходи на персонала (Бележка 5.2.)	(33)
Актюерски загуби	2
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2018 г.	**45**

Основните предположения, използвани при определяне на задълженията за доходи на персонала при пенсиониране, са посочени по-долу:

1) Норма на дисконтиране – 1.4%

2) Бъдещо увеличение на възнагражденията – 4% за 2019 г., 4% за 2020 г. и годишно за следващите години.

3) Текучество на персонала:

Възрастова група	**Персонал**
От 18 до 30 г.	19.00%
От 31 до 40 г.	9.00%
От 41 до 50 г.	7.00%
Над 50 г.	5.00%

16. Търговски и други задължения

	2018	2017
	хил.лв.	*хил.лв.*
Търговски задължения към местни и чуждестранни доставчици	598	2,094
Задължения, свързани с персонала	337	313
Задължения по неизползвани отпуски към персонала	64	81
Задължения към бюджета	10	12
Други задължения	333	465
	1,342	**2,965**

Условията на посочените по-горе финансови задължения са както следва:

- Търговските задълженията не са лихвоносни и обичайно се уреждат в срок от 30 до 60 дни;
- Данъчните задължения не са лихвоносни и се уреждат в законово установените срокове;
- Другите задължения не са лихвоносни и обичайно се уреждат в 30-дневен срок.

17. Задължения във връзка с преструктуриране на дейността

През 2013 г. група „ЕнерСис“ взема решение да консолидира производствените си операции в Европа с цел подобряване конкурентостта на Европейската си производствена платформа. В резултат на това на 22 ноември 2013 г. Съветът на Директорите на Дружеството взема решение за прекратяване част от производствената дейност на Дружеството, а именно дейността, свързана с производство на тягови и резервни батерии, считано от 31 март 2014 г.
Задълженията във връзка с преструктуриране на дейността, отчетени в отчета за финансовото състояние са както следва:

	хил.лв.
На 1 януари 2017 г.	**374**
Възстановени задължения за ДДС, свързани с брак на ДМА (Бележка 5.1)	(125)
Изплатени	-
На 31 декември 2017 г.	**249**

На 1 януари 2018 г.	**249**
Възстановени задължения за ДДС, свързани с брак на ДМА (Бележка 5.1)	(32)
На 31 декември 2018 г.	**217**

18. Оповестяване на свързани лица

Към 31 декември 2018 г.
Крайна компания-майка
Крайната компания-майка на Дружеството е Енерсис, Риидинг Пенсилвания 19605, САЩ.

Предприятия с контролно участие в Дружеството
99.79% от акциите на ЕнерСис АД се притежават от Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л.
Останалите 0.21% от акциите се притежават от други юридически и физически лица.

Други свързани лица
ЕН Европа ГМБХ, Цюрих, Швейцария; Енерсис С.Р.Л., Италия; Хоукер САРЛ, Франция; Енерсис Австралия; Енерсис, С.Р.О., Чехия; Хоукер ГМБХ, Германия; Енерсис СП з.о.о., Полша; Енерсис ЛТД., Великобритания; Енерсис, Китай; ЕН Европа ГМБХ, Оерликон, Швейцария и ЕнерСис АД са свързани лица, защото са под общ контрол на Енерсис, САЩ.

Общата сума на сделките със свързани лица и дължимите салда за текущия и предходен отчетен период са представени, както следва:

Продажби на / покупки от свързани лица през 2018 г.		**Продажби на свързани лица**	**Покупки от свързани лица**	**Суми, дължими от свързани лица**	**Суми, дължими на свързани лица**
		хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Други свързани лица					
ЕнерСис Чехия		2		2	
ЕнерСис Москва		15			
Хоукер ГМБХ, Германия		5,017	1,655	3,250	7
ЕнерСис Лимитед, Великобритания		11,354	56	8,741	-
ЕХ Европа-Трейдинг, Швейцария		224		12	
ЕХ Европа, Великобритания		-	1,406	-	13
ЕХ Европа, Швейцария		54	66	6	-
ЕХ Европа, Полша			3,451		230
ЕХ Европа, Германия		-	31	-	-
ЕнерСис АБ Швеция					
ГАЗ ГМБХ, Германия		-	47	-	11
ЕнерСис СП ЗО.О, Полша		-	34	-	6
Енерсис Риидинг САЩ					
ЕнерСис Франция		13		13	
ЕнерСис Делауер					
ЕХ Европа, Франция		445	72	105	54
	2018	**17,124**	**6,818**	**12,129**	**321**

18. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Продажби на / покупки от свързани лица през 2017 г.		**Продажби на свързани лица**	**Покупки от свързани лица**	**Суми, дължими от свързани лица**	**Суми, дължими на свързани лица**
		хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Други свързани лица					
Хоукер ГМБХ, Германия		8,474	1,267	6,741	68
ЕнерСис Лимитед, Великобритания		7,704		7,497	-
ЕХ Европа-Трейдинг, Швейцария		2,039	2	4,499	-
ЕХ Европа, Великобритания		-	1,636	-	401
ЕХ Европа, Швейцария		49	33	4	-
ЕХ Европа, Полша		-	2,801	-	190
ЕХ Европа, Германия		140		-	-
ЕнерСис АБ Швеция		-	142	-	-
ГАЗ ГМБХ, Германия		-	35	-	-
ЕнерСис СП ЗО.О, Полша		-	66	-	-
Енерсис Риидинг САЩ		-	1	-	-
ЕнерСис Италия		-	69	-	-
ЕнерСис Делауер		4	-	-	-
ЕХ Европа, Франция		-	358	-	64
	2017	**18,410**	**6,410**	**18,741**	**723**

Заеми, предоставени на други свързани лица		**Суми, дължими от свързани лица**
		хил.лв.
Енерсис Люксембург Финанс САРЛ		
Предоставен заем	**2018**	**15,592**
Предоставен заем	**2017**	**8,212**

През 2007 г. Дружеството е получило по т.н. „текуща сметка“ безлихвен, необезпечен заем, дължим при поискване, от Енерсис Люксембург Финанс САРЛ, с цел финансиране на оборотен капитал и инвестиции и при условията на кеш пулинг. През 2015 г. търговски вземания от свързани лица възникнали при продажба на продукция, продажба на машини и съоръжения и получена компенсация са уредени безналично, срещу намаление на получени заеми на ниво Енерсис Люксембург Финанс САРЛ. Дължимата сума от свързани лица към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017г. представлява положително салдо на текущата сметка.

18. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Заеми, предоставени от други свързани лица		**Суми, дължими от свързани лица**
		хил.лв.
Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л		
Предоставен заем	**2018**	**-**
Предоставен заем	**2017**	**3,970**

При придобиване на контролния пакет от акции на Дружеството през 2007 г., главният акционер *Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л* е погасил задълженията на Дружеството по заеми към местни банки общо в размер на 3,854 хил. лв.. В резултат на курсови разлики задължението на Дружеството към *Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л* към 31.12.2017 г. е редуцирано на 3,756 хил. лв.
През 2018 г. задължението към Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л. е трансформирано в други резерви.

Разликата от 214 хил. лв. е изплатена на *Енерсис Холдингс, Люксембург С.А.Р.Л* през 2018 г.

Условия на сделките със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията от или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции. Дружеството не е извършило обезценка на вземания от свързани лица към 31 декември 2018 г. (2017 г.: нула). Преглед за обезценка се извършва всяка финансова година на база на анализ на финансовото състояние на свързаното лице и пазара, на който то оперира.

Възнаграждения на ръководството

През годината не са изплащани възнаграждения на членовете на Съвета на директорите (2017 г.: нула).

19. Ангажименти и условни задължения

Правни искове
Дружеството е в процес на съдебно производство с основен доставчик, в резултат на което е начислена гаранционна провизия в размер на 433 хил. лв. към 31 декември 2018 г. Делото се очаква да продължи и през 2019 г.

Гаранции
ЕнерСис АД е предоставило гаранции на ЕСО в размер на 9 хил. лв.(2017 г.:-9хил.лв.)

Други

Последната финансова ревизия от данъчна администрация обхвана следните видове задължения по периоди както следва:

- Данък върху печалбата – от 01.01.2007 до 31.12.2011 г.;

- ДДС – от 01.01.2007 до 31.12.2012 г.;

- Данък върху доходите на физическите лица – от 01.01.2007 до 31.12.2011 г.;

Ревизията е приключила с издаването на Ревизионен акт от 03.06.2014 г. с установяване на задължения в общия размер 163 хил.лв. Сумата е внесена в законоустановения срок.

През периода 19.02.-21.05.2018 г. бе извършена проверка от НАП във връзка с установяване на несъответствия между нетни приходи от продажби по ЗКПО и данъчната основа на продажбите по ДДС за календарните 2013 г., 2014 г., 2015 г. и 2016 г.

След предоставените пояснения на органите от НАП проверката завърши без забележки и санкции с протокол от 21.05.2018 г.

20. Цели и политика за управление на финансовия риск

Основните финансови пасиви на Дружеството включват заеми и привлечени средства, и търговски задължения. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Дружеството притежава финансови активи като например, търговски вземания и парични средства и краткосрочни депозити, които възникват пряко от дейността.

През 2018 г., както и през 2017 г., Дружеството не притежава или не търгува с деривативни финансови инструменти.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството са ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск
Дружеството не е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, тъй като финансирането за нуждите на оборотни средства и инвестиции е осигурено чрез заем от свързано лице с фиксиран годишен лихвен процент в размер на 1%.

Ликвиден риск
Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно чрез краткосрочно финансиране от свързани лица.

Към 31 декември, падежната структура на финансовите пасиви на Дружеството, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Към 31 декември 2018 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Търговски задължения	-	598	-	-	-	**598**
Търговски задължения към свързани лица	-	321	-	-	-	**321**

Към 31 декември 2017 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
	хил.лв.	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*	*хил.лв.*
Търговски задължения	-	2,094	-	-	-	**2,094**
Търговски задължения към свързани лица	-	723	-	-	-	**723**
Заем, предоставен от свързано лице	-	-	4,010	-	-	**4,010**

20. Цели и политика за управление на финансовия риск (продължение)

Валутен риск
Дружеството е изложено на валутен риск в минимална степен поради факта, че повечето валутни операции, които се осъществяват, са покупки, деноминирани в евро, а валутният курс лев-евро е фиксиран на ниво 1.95583 лв. за едно евро.

Кредитен риск
Дружеството търгува единствено с утвърдени, платежоспособни контрагенти. Неговата политика е, че всички клиенти, които желаят да търгуват на отложено плащане, подлежат на процедури за проверка на тяхната платежоспособност. Освен това, салдата по търговските вземанията се следят текущо, в резултат на което експозицията на Дружеството по трудно-събираеми и несъбираеми вземания не е съществена. Няма значителни концентрации на кредитен риск в Дружеството, тъй като основна част от продажбите е към свързани лица. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозицията на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения.

Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по баланса към 31 декември 2018 г. и към 31 декември 207 г.

Управление на капитала
Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите.

Дружеството управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура, Дружеството може да коригира изплащането на дивиденти на акционерите, да изкупи обратно собствени акции, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите. През 2018 г., както и през 2017 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

Върху Дружеството няма външно-наложени капиталови изисквания. Структурата и управлението на привлечения капитал се осъществяват от компанията-майка, която следи собствения капитал на Дружеството чрез реализирания финансов резултат за отчетния период, както следва:

	2018	2017
Нетна (загуба)/ печалба в хил. лв.	**(15,557)**	**2,286**

21. Финансови инструменти

Справедливи стойности

Справедливата стойност на финансовите инструменти на Дружеството е определена като цената, която би била получена при продажбата на финансов актив или платена при прехвърлянето на финансов пасив в непринудена сделка между пазарни участници към датата на оценката. При оценяването на справедливата стойност са използвани следните методи и допускания:

- Парични средства и краткосрочни депозити, търговски вземания, търговски задължения и други текущи финансови активи и пасиви – поради краткосрочния падеж на тези финансови инструменти, тяхната справедлива стойност се доближава до съответната отчетна стойност;
- Лихвоносни заеми и привлечени средства – справедливата стойност е определена чрез МДПП като се използва дисконтов фактор базиран на лихвени нива по дългови инструменти със сходни условия и оставащ падеж. Собственият риск от неизпълнение по инструмента е оценен като несъществен към 31 декември 2018 г.

Ръководството на ЕнерСис АД счита, че справедливите стойности на финансовите инструменти, които включват парични средства и краткосрочни депозити, търговски и други вземания, лихвоносни заеми и привлечени средства, търговски и други задължения не се отличават от техните балансови стойности, особено ако те са с краткосрочен характер или приложимите лихвени проценти се променят според пазарните условия.

22. Събития след отчетната дата

Освен решението на крайната компания майка от 5 март 2019 г., за прекратяване на производствената дейност, няма други значими събития след края на отчетния период, които да оказват влияние върху финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.